

PERIÒDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessons
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

J ROQUER CASADESÚS.

Un metje, un especialista
d' una habilitat qu' encanta
en totas las malalties
residents en la garganta.

CRÓNICA.

UN DRAMA ROMÀNTICH.

Obra dramàtica sense amor, careix d'interès, y mor á la primera representació. L' amor es l' estímul de las ánimas: l' amor es lo combustible de la humanitat, desde que 'l mon es mon.

Manantial inagotable, en ell troba sempre materia útil lo periodista, que com jo ara, en aquest precís moment, se veu apurat pera ompir las quartillas que s' esperan.

Pero deixemnos de preámbuls. Tirém teló.

L' escena representa un siti agreste de una de las provincies gallegas: montanyas al fondo: arbres corpulents, rocas, un petit riu d' ayguas cristalinas, un molí en primer terme.

Una verge de ulls blaus, y cabellera rossa se passeja, contempla las ayguas del riu y suspira ab melancolia. Es molt desgraciada. Qualsevol que pogués llegir en son cor veuria que l' aygua del riuhet la tempta y l' atrau ab una fascinació irresistible. Pero tot de un plegat queda com interromput lo curs de sos desvaris: ha sentit trepitjadas y ha alsat son caparró d' ángel... d' ángel de la tristesa

¿Quí es lo jove sapat, guapo, resolt que 's dirigeix al molí?

Prompte ho sabrem.

Ella li surt al pas: ell se detura.

—¿Qué buscas per aquests indrets? pregunta 'l jove.

Escoltém al ángel de veu melodiosa y de trist accent:

—¡La mort!

Lo donzell se la mira, no sabent si riure ó plorar. Se decideix per quedarse serio. Y l' ángel continúa:

—Jo vivía de ilusións y tú las has trepitjadas... Jo vivía d' esperansas y tú las has marcidas... Jo mateixa no 'm coneix y desi jo acabar una vida que tant me pesa. Tú vas ferme coneixer los goigs del amor y després tú mateix vas destruhirlos.. Aquella fé que 'm juravas era falsa... O sinó, digas, ¿estás disposat á cumplir la teva paraula?

Lo jove.—Vaja, dona, no sigas impacient... y sobre tot no sigas romántica.

La nena. (Ab enrgia).—Respón, ¿estás disposat á cumplir la teva paraula?

Lo jove.—Sosségat... ab aquest ayre que prens me fas mitja pòr... ¿Qué vols que fassa?

La nena.—Júram que 't casarás ab mí... pero júramho davant de testimonis. Crida al moliner, á la molinera, qu' ells t' escoltin y serveixin de fiança á la paraula teva. Ja que m' has enganyat davant del cel, que no pugas emganyarme davant dels homes..

Lo jove.—Vaja, noya, tú somías.

En aquest moment, posant los ulls epilèptichs, se tren ab má convulsiva una capseta de la butxaca: l' obra: está plena de mistos.

No diu una paraula més; pero comensa á menjar mistos ab aterradora voracitat.

Lo jove 's conmov y tracta d' evitar aquell suicidi. Tot inú i'. Cada vegada que intenta agafaria, se li esquitlla, y cada cop que s' esquitlla, 's traga un nou pessich de mistos. Per últim lo gra subjectarla, pëndreli la capseta; pero aquesta ja era buyda.

Un suor fret banya lo front del amant. Tot de

un plegat ella 's posa las mans al estómach y agitantse en terribles convulsions, llena crits esgarrifosos.

Lo jove demana ausili al molí:

—¡Corréu al poble... que vinga un metje... s' ha envenenat!...

—No... no... —fa ella—¡m' estich morint!... ¡Ay!... ¡Vull morir!... ¡Quín martiri més eruell!...

Los pagesos que treballavan per aquells voltants, deixan las eynas y acuden al lloch de la desgracia. Va forman se un grupo numerós y mentres aumentan los dolors de aquella pobra víctima del amor, van creixent las angunias del jove, 'l qual exclama:

—¡Oh, es necessari que viscas, sino jo moriré derrera teu!.. T' estimo, t' idolatro!.. Viu y 't duré al altar!... Tú serás la mèva esposa!..

La nena se 'l mira ab u'ls de anyell dego lat.

Y 'l jove continúa:

—May t' havia vist tan hermosa...

Ella, ab veu débil:—¿M' estimas?

Ell, ab passió:—Ab tota l' ánima... Pero deixat portar á la vila: allá pendrás un contraveneno... Demá mateix anirém á la rectoría á arreglar los papers: de aquí á quinze días, la boda.

En aquest punt s' opera un efecte inesperat. Las convulsions de la envenenada cessan com per art d' encantament. Als crits de dolor succeheix un rialla argentina, fresca, mescla de alegria y burla.

Los més dels presents se creuhen que s' ha tornat boja.

Mes ella, acostantse á l' orella del galán, li diu:—Anemse'n de aquí. Ja estich bona. Ja no 'm fa mal res.

Y junt ab aquestas paraulas exhala son alé penetrants perfums.

Los enamorats se 'n van de brasset. Y quan ell li pregunta:

—¿Y 'ls mistos aquells?

Respón la nena:

—Sí no eran mistos.

—¿Y donchs qu' eran?

—¡Te, olora!

Y li llena al nas una alenada de aquell perfum penetrant y fresch, incitador de petonets y altres excessos

La suicida s' havia tragat una capseta de pastillas de menta en forma de mistos, de las que venen los confiters á la moda.

Com es natural. l' obra va acalar trágicament, per medi de una boda.

UN DRAMA POSITIVISTA.

Ell era dels que deyan:

—¿Vols agradar á las donas? Vesteix bè.

Y vestía bè: es á dir, vestía de gomós y passava las horas mortas á la cantonada de ca 'n Llibre, al davant de aquells aparadors tant carregats de cosas dolsas, com si ell sigués lo caratmetlo més dols del establiment, que s' hagués escapat de la confitería, posantse á disposició de la primera nena llaminera que volgués agafarlo.

¡Més ay! Totas passavan de llarch.

Fins que un dia digué, parodiant á Mahoma:

—Ja que las encantadoras beldats no venen, jo aniré á trobarlas.

Y fixantse en una, jova, guapa, órfana... y naturalment, rica, comensá la conquista.

Suspirs, miradas de gayrell, cartetas perfumadas... ¡Més ay! tot quedava sense resposta. La nena no feya cás de aquell xitxaretlo. Cent anys

LA CALOR.

L' únich modo de aliviársela.

Sóls aixís se pot treballar una mica.

Cassera íntima.

que hagués durat lo siti, cent anys hauría durat la indiferencia de la sitiada.

Era precis pendre un determini serio: embestir la plassa, péndrela per assalt *Audaces fortuna juvat*. Aquest adagi era casi lo únich que recordava aquell conquistador dels dos anys de llatí que havia estudiat quan cursava segona ensenyansa.

Y per veure fins á quin punt l' autor del adagi tenia rahó, vá decidir-se á donar lo cop.

Era una nit de primavera. La lluna argentava lo cel: las flors perfumavan l' ambient. Cantava 'l rossinyol en la espessura y las granotas en los sortidors y safreigs de Sant Gervasi. L' héroe de la nostra historia, vestit á la *dernière* de color clar, barret blanquinós y botas de xarol, avansava per aquells solitaris carrers.

Prompte arribá davant de una muralla: detrás de la muralla s' extenia un jardí: detrás del jardí s' alsava una torre... En la torre habitava aquella nena jova, guapa, órfana... y naturalment, rica.

Sigué joch de pocas taulas. Lo conquistador tirá una escala de corda á la muralla, saltá al jardí, s' encaminá á la torre... pero las botas de xarol li guinyolavan. Era precis que cap rumor sospitós ó alarmant vingués á frustrar sa tentativa arriscada. Prengué, donchs, lo partit de descalsarse.

Ab las botinas á la má esquerra, l' escala de corda plegada sota l' aixella, tantejant ab la dreta s' introduhí en la habitació:

Salve dimora casta é pura.

Pero joh desgracia! L' espatech de una porta, ó un dels molts sorolls misteriosos que sense saber de ahónt procedeixen, solen turbar lo silenci de la nit, vingué á interrompre la exploració que 'l galán feya á las palpentas. De prompte li semblá

veure llum, s' arraulí en un recó, topá ab un moble, y aparequé un senyor ab calсотets y sabatillas, que adonantse d' ell, exclamá:

—¿Qué fá vosté aquí?

Encare duya las botinas á la má y l' escala de corda sota l' aixella.

En vá barbotejá algunas explicacions.

Lo senyor, que no era altre que un oncle de la nena, jova, guapa, órfana... y naturalment, rica, podía treure'l de allí ab una puntada de peu. Pero home poch amant de la violencia, demaná auxili á la autoritat.

Aquesta comparegué. Lo jove, que havia anat sol á Sant Gervasi, se 'n torná á Barcelona ben acompanyat. Aquella nit dormí á Sant Gayetano: la següent á la presó.

Poch després recobrava la llibertat mediant fiança.

Més tart s' obría la causa á judici oral; pero 'l conquistador s' abstenia de compareixer. La Justicia no perdona semblants desatencions: aixís que quan menos s' ho esperava, li enviá un parell de mossos de la Escuadra, que 'l trobaren en son palau... un tercer pis de per allá 'l Padró, y se 'l endugueren de nou al gran edifici del carrer de Amalia.

Lo desenllás del drama 'l veurán un día de aquests en una de las salas de la Audiencia.

No es probable que hi haja confits.

P. DEL O.

PLANY.

Armat d' una guitarra, ja tronada de tant rascar mos dits de nit y día, vaig venir l' altre nit, videta mía, devant la casa á ferte una cantada.

L' amor que per tú sento ab veu timbrada vaig recordarte ab goig, com may podría, l' anyoransa també, qu' en mon pit nía, lluny de ta imatge dolça y venerada.

Atrets de mos cantars, per la ronquera de ta teulada eixí més d' una rata, dos gossos del davant, y tafanera una gateta blanca com de plata. De bestioletes ¡ay! tant de nit qu' era si 'n van surtir llavors, y tú no, ¡ingrata!

PERE GALINDAYNA.

D' ISTIU.

DIÁLECHS LLEUGERS.

I.

- ¡Manela!...
- Senyora...
- Comenso á participarli que dissapte marxem á fora.
- ¡Ay, quína alegría!
- Per lo tant, despenji las maletas y espolsi 'ls mundos...
- Ab molt gust, senyora, ab molt gust!
- Després que haja preparat tot aixó, arreglis també 'l seu bagul.
- Sí, senyora, sí... ¡Ay, qué contenta!
- ¿De debó?... No comprench lo perquè de aquesta alegría.
- Per xó, perquè aném al camp...
- ¡Pero si vosté no hi vè!...
- ¡Ah! ¿no?
- No, senyora: desde dissap'e queda despedida. Cabalment aném á fora per fugir de vosté...
- ¿De mí? ¿Qué hi fet jo, per...?
- Es valenciana .. de la terra del cólera.

II.

- Ja 's coneix que vosté es forastera, senyoreta. Las alabansas que prodiga á Barcelona son fillas de la educació; no inspiradas per un sentiment de veritat. Barcelona dista molt de ser lo que vosté diu.
- Pues jo la trobo una població molt neta.
- Cá!
- Y molt sana...
- No, senyora...
- Y molt ben dirigida per la higiene...
- Ni remotament.
- ¡Caramba! Es molt descontentadís: si de Barcelona diu aixó ¿qué diría de la localitat ahont jo visch habitualment...?
- Te rahò: encara no m' ho ha dit: ¿d' ahont venen vostés ara?
- De Pobla de Rugat.
- ¿De...? ¡Pfff! Dispensi, senyoreta... tinch una ocupació molt urgent... no 'm puch entretenir més ..
- ¿Ahont va?
- A... (posantse á corre) ¡á fumigarme!

III.

- ¿Tambè marxan aquest istiu vostés?
- ¡Vaya! Ja estém fent los deguts preparatius. Es una costum molt saludable, que no s' ha de abandonar may...
- ¡Pero si aquest istiu corren noticias tan dolenta! ¿ahont vol anar, santa cristiana, qu' estiga segura?
- Lo qu' es nosaltres ja ho tenim determinat:

anirém á passar los mesos de juliol y agost en algún poblet de la horta de Valencia...

— ¡Y ara! ¿qué diu, desgraciada? ¿qué no sab que allí?...

— ¿Vol dí 'l cólera? Per xó hi aném. Ara 'l cólera no hi fa tanta estada com avants en las poblacions. Se presenta, dona un vistasso, fa quatre desgracias... y cap á un altre puesto. Quan nosaltres arribarem á la horta de Valencia, lo cólera ja n' haurá marxat, per venir cap aquí. Llavors no hi haurá res tan segur com la horta valenciana, ni tan perillós com Barcelona...

— Pero ¿no podría molt bè ser que mentres vostés anirán cap allá lo cólera vingués cap aquí?...

— ¡Psè! No ho extranyaría...

— ¿Y si pèl camí 's crusan ab ell?

— Ni siquiera 'l saludarem.

— ¿Y si ell los *saluda* á vostés?

— No li tornarem lo saludo.

IV.

- ¡Y ara, desgraciada! ¿qué menja aquí?
- Tomátechs. . ¿qué no li agradan?
- Sí, pero ¿no sab á lo que s' exposa menjantne en las presents circunstancias? Los tomátechs son una fruyta molt perillosa.
- Me tè completament sense cuydado.
- ¿Per qué? ¿qué son de la terra?
- Nó, senyora: son de Gandía.
- ¡Pues y donchs! ¿No sab que aquests tomátechs ..
- ¡Tranquilisis, tranquilisis! Los he fet inocular pèl doctor Ferrán.

V.

- ¡Ay, jo estich verdaderament consternada! Aquestas noticias que corren, me tenen no sè cóm... ¿Qué vol dir qu' es fácil que 'l cólera entri á Barcelona?
- No sè: 'l termómetro ho dirá.
- ¿'L termómetro?
- Sí, senyora; segons los graus de calor que fassi, 'l cólera vindrá ó deixarà de venir.
- ¡Es dir que 'l termómetro es l' únich que...! ¡Ay, donchs! ¡Si jo fós govern, que aviat lo tindría acabat lo cólera!
- ¿Qué faría?
- Suprimiría tots los termómetros.

VI.

- Miri, si no li sab mal, passém per l' altra banda de la Rambla.
- ¿Per qué?
- Per motíus... de salut. Fá dugas senmanas que ho arreglo aixís. Quan vaig Rambla avall, en sent davant del Liceo, atravesso y me 'n vaig per la acera esquerra.
- Pero ¿per qué ho fá aixó?
- Per no passar per aprop de la Horxateria Valenciana...

VII.

- Que diguin lo que vulguin. Podrá haverhi á Málaga, podrá haverhi á Valencia... lo qu' es á Barcelona, disfrutém de perfecta salut.
- A *Dios gracias*. ¿Cóm ho sab aixó?
- Las estadiscas cantan. La mortalitat, en lloch d' aumentar, disminuheix. Hi ha días que la xifra de morts no arriba á vint.
- Pues jo tinch motíus per creure que vosté está totalment equivocat.
- ¿En qué?

—En la mortalitat de Barcelona. Jo sè positivament que de davant de casa sols, hi ha días que 'n treuhen, no li diré á dotzenas, á centenars de morts...

—¿De debó?

—Ho he vist ab los mèus ulls.

—¿Ahónt viu vosté?

—Davant per davant del matadero.

A. MARCH

¡JA ESTÁ DIT!...

Vaja... s' ha acabat.

¿Voléu creure que ja me 'n dono vergonya de fer l' os, 'ls fanals, 'l sereno, 'l mico... digueuli com vulguéu?... Veyéu que ja 'n tinch 33 d' un coll... Vull dir jo que... vamos... ja casi comensa á s' r hora de fer un pensamentot ben fet... ¡Y está clar! Perque certs papers deixéulos pèls noys... ¡Oh y despres!... que hasta un s' aburreix de rodar l' olla...

¡Ay Senyor!... quan penso que 'm podia haver casat cinquanta vegadas... y encare estém aixís... ¡cá!... 'm venen unas esgarrifansas...

Tot per la pòr d' arreplegar un mort.. Y de vegadas quien más mira... ¿Sabéu que passa?...

que com més se tarda menos s' encerta... Ja diuhen:—Desgraciat qui ho ensopega...— ab aixó...

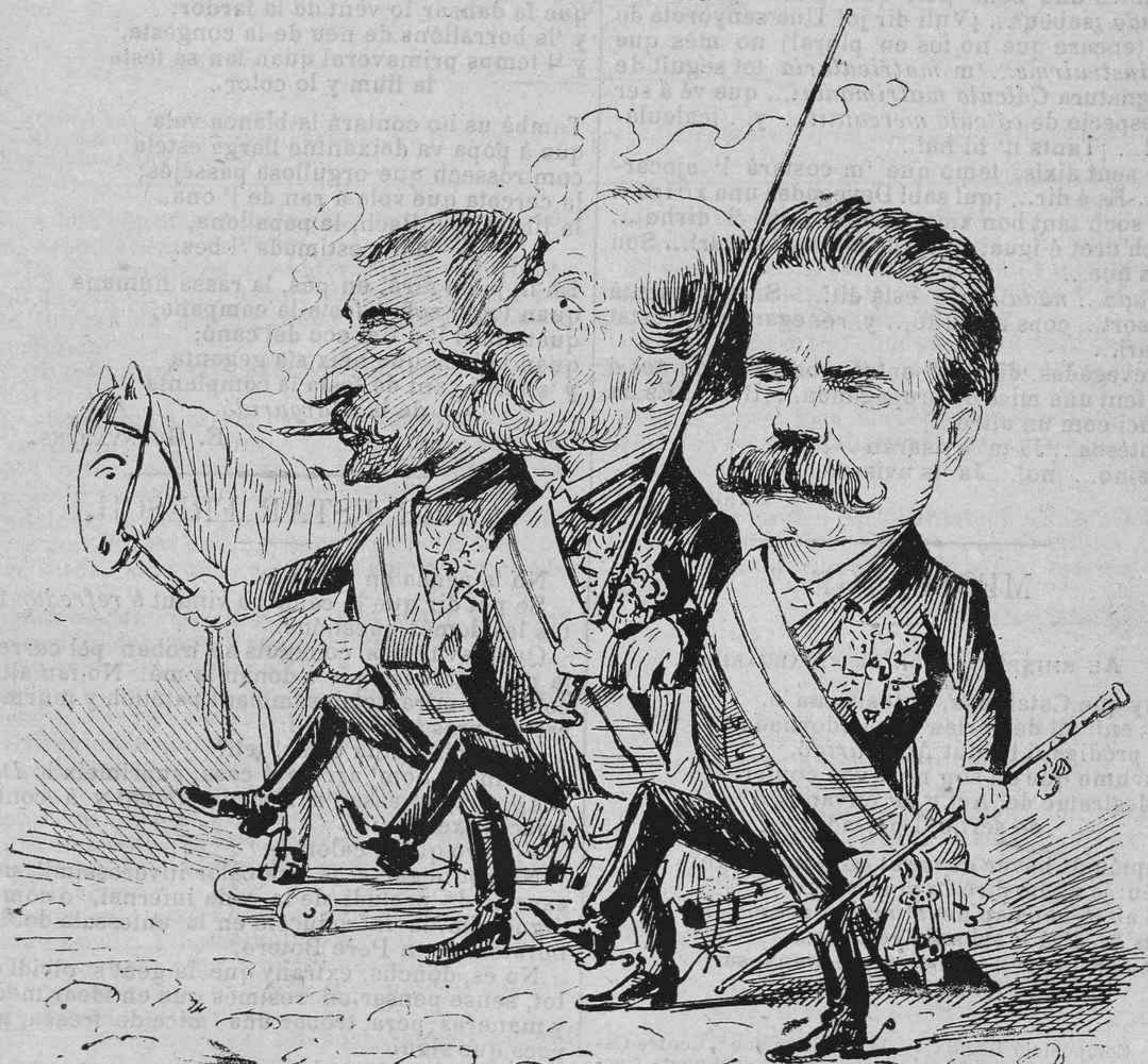
¡Ja ho sé!... ¿qué 'us diré jo ara?... Si jo voldria engrescarme de debó pera fer un cop de cap... ¡no 'us enganjo, no!...

No es que no n' hagi estat d' engrescat... ¡no 'us creguéu!... ¡Y de valent!... pero era una criatura... la primera volada... Are me n' faig créus recordanho... ¡Si m' arriban á pescar!... ¡ay... ay... ay!...

No més vos diré una cosa: d' entre totas las que havian tingut relacions ab un servidor, ¡es dir... relacions!... dè... vaja... sí... es igual... Donchs com deya... d' entre totas, ni una, un cop encetada, hà resultat bona.. ¡Ni una cindria!... ¡Totas han carbassejat!... ¡Figuréuvos!... ¡Jo sí que hauria estat plá ben guarnit ab qualsevol d' ellas... ¡Ay, la mare!... Als marits que han carregat, no 'ls arrendo la ganancia... ja 'ls planyo!

¿Qué 'us penséu que no busco?... ¡Ey!... Es no més la pòr... perqué aixó del casori may m' ha fet goig!... ¡per lo que deya!... per res més... Si los qüestió de bufar y fer... ¡no precisament ampollas!... pero ho veig molt peliagut... Ho trobo tonto, manso... No sé que dir mhi... Qualsevol cosa menos aquella pregunta que fá 'l capellá:—¿Voléu per muller...? etc. etc... ¡Es terrible!... ¡y per sempre!... ¡aixó... aixó!... Si diguéu:—¿Voléu

MÉRIT MILITAR.

—¡Ya somos tres, trees, trees!...

per minyona, per fer las feynas un quant temps..? etcétera, etcétera .. ¡encare!...

Jo no 'm desfujo de caure á la garjola... ¡apoch apoch!... No soch d' aquells que diuhen:—Casarse.. ¡may!... Pero m' ho vull rumiar... No sé com dirho... A carregarme de mal-de-caps sempre deuré serhi á temps... ¿veritat?

¡Veig tants escarments!... ¡Uy! .. Sijo n' trobés molts que 'm diguessin:—Cásat, Pep, créume... no te 'n penedirás... Pro; ¡fills! per un que s' expressi aixís (que regularment es un calsassas) n' hi han trenta mil que gemegan... ¡M' espanta, en bona fé!...

Hi ha días ¡veyéu! que 'm casaría una dotzena de vegadas... ¿No 'us hi héu trobat may?... Va á llunas... ¡no son romansos! Es alló: *qui te fam*...

Advertint que si al acte de tenir la bona lluna, 'm vinguessin per casarme ab la que á mí 'm *llamés*. . ¡un bon tipo, s' entén'... potser m' hi deixaria caure... ho confesso... Rés; soch aixís... Tot seria trobar-me á punt... aprofitar la ocasió aquella... ¡Una casualitat!... ¡sí... sí!... No 'm faria pregar gayre...

Perque soch molt capritxós... No arreplegant-me de cop y volta... *tururut dotze horas*... ¡Son caràcters!...

Jo crech que hi fá molt la *educació*. Per un *rigular*, com un hóm, sempre vá *de curt*... si 's presentés una bona *pell* que s' *allargués*, ben *educada* ¿sabéu?... ¡Vull dir jo! Una senyoreta de *dots* (encare que no fos en plural) no més que pera *instruirme*... 'm *matricularia* tot seguit de l' assignatura *Cálculo matrimonial*... que vé á ser una especie de *cálculo mercantil*... y. . ¡calculariam!... ¡Tants n' hi há!...

No sent aixís, temo que 'm costará l' ajocar-mhi... Es á dir... ¡quí sab! Devegadas una xiripa... Com soch tant bon xicot (mal m' está 'l dirho)... y soch dret é igual... ¡Fa de mal assegurar!... Son cosas que...

¡Nada... nadal .. ¡Ja está dit!... Si 's presenta una sort... cops al bulto... y renegarem del estat solitari...

(Devegadas. dit aquí entre nosaltres, de *nos á nos*, fent una mica de propaganda... ¡Res!... Es un anunci com un altre...)

Entesos... Ja m' avisarán ..

Ó sino... ¡no!... Ja 'ls avisaré...

BARBANY.

MESTRATGE (*)

AL EMINENT AUTOR DE «MARGARIDÓ».

Avuy que Catalunya, entusiasma 'a, ab l' enfi all de perlas s' ha adornada que pródiga li ha dut *Margaridó*, deixeu-me que en són nom vos conferesca lo Mestratge del Art y m' envanesca de serne 'l portadó'.

¿Duptéu d' haver guanyat tal homenatge? Anéu: ja us ho dirá lo pi selvatge que ab lo seu cap nevat arriba al cel; ja us ho dirá l' arbreda remorosa y ab són brunzit l' abella que atanyosa va fabricant sa mel.

(*) Composició llegida en la vetllada que 'l Centre Catalá dedicá, la nit del 14 del corrent, al inspirat poeta Apelles Mestres.

Ja us ho dirán lo grill y la formiga; ja us ho farán saber la ròssa espiga, la violeta d' exquisit perfum, lo sol, que pinta 'ls núvols d' escarlata, del raig de lluna lo polsím de plata y dels estels la llum.

Ja us ho dirá també ab sa xerradissa la cigala garlant en la bardissa, en l' estany la granota, ab só estrident, y ab sa remor la fresca fontanella que serva tants secrets á cau d' orella d' apassionat jovent.

Que ho diga 'l rossinyol, l' alat flautayre que sas cansóns d' amor confia al aire; que ho digan, més que sia rondinant, lo burinot, la mosca vert daurada; y al dematí la gota de rosada p' l' liri rodolant...

Sou Mestre, no 'n duptéu: bè prou qu' ho diuhen las tendras pagesetas que somriuhen ohint als segadors d' amor parl. r; bè prou qu' ho diu la guatlla que trasteja pèls blats, y 'l dols ayret que 'l bosch oreja, y l' ona de la mar.

Ja us ho dirán bè prou las grogas fullas, del arbre nú fantásticas despullas que fa dansar lo vent de la tardor; y 'ls borrallóns de neu de la congesta, y 'l temps primaverat quan fan sa festa la llum y lo color.

També us ho contaré la blanca vela que á popa va deixantne llarga estela com róssech que orgullosa passejés; la cerceta que vola á ran de l' ona, la libélula, 'l llach, la papallona, de la estimada 'l bes...

En fi, ja ho dirá, en pes, la rassa humana quan toqui sols á festa la campana, quan mori l' ú tim eco del canó; quan la idea que neix sia geganta y 's torni cant de festa la complanta de la *Margaridó*.

E. GUANYABÉNS.

PER ESTAR FRESCH.

No 's pensa en res més.

Se pot dir que la calor ha vingut á *refredar* totes las demés qüestions.

Quan avuy dos coneguts se troban pèl carrer, ja no 's saludan ni 's donan la má. No fan altra cosa que mirarse ab semblant patétich y murmurar després á mitja veu:

—¡Brrrr! ¡quina calor! ¿eh?

Quan un hom' arriba á casa, suprimeix lo *Deu vos quart*, s' assenta immediatament y á continuació exclama:

— Pero quina calor! —

No pot negar-e: fa una calor inverossímil, una especie de preludi de la vida infernal, ó com si diguéssim, la introducció en la antessala del laboratori de 'n Pere Botero.

No es, donchs, extrany que la gent s' olvidi de tot, sense pensar en res més que en idear medis y maneres pera trobar una mica de fresca, per poca que sigui.

Lo més barato es lo vano.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—¿Que li has pegat, papá?
—Al contrari: es que no vull pagarli. La tèva mamá sempre ho arregla aixís. Cada vegada que se li ocorreix ferse un vestit nou, llágrimas al canto.

—¡A deu céntims!—cridan los xicots que 'n vénen: —¡no pateixin de calor!

—La proposició es verdaderament seductora. Aixó de que un puga deixar de patir de calor pèl curt in'erés de deu céntims, es molt bonich y económich.

¶ Pero ¿ja es veritat? ¿está probada la eficacia del vano?

L'efecte que á mí 'm causa es lo següent:

Ventantme, 'm refresco la cara; pero observo que 'l calor, expulsat de la part delantera del cap, se 'n passa al detrás y m'escalfa 'l clatell.

Además, lo bras que sosté 'l vano, ab la rapidés y continuïtat del moviment, no solzament no 's refresco, sino que 's cansa y sua d' un modo atrós.

¿Qué podém fer, donchs, per estar frescos? Prescindir del vano y apelar al granísat.

Las begudas que tenen per base la neu, proporcionan, en efecte, un rato de agradable benestar .. pero es simplement un rato.

Extingida la impressió primera, entra la reacció y 's troban ab que, si avants de pendre un mantecado tenían calor com á hú, cinch minuts després d' haverlo pres tenen calor com á cent.

Me dirán que sapigut aixó, lo més práctic es estarse tot lo dia prenent mantecados l' un darrera l' altre.

Pero aixó... aixó no hi ha cap ventrell que ho puga resistir. Y butxacas, no gayres.

No 'ns queda altre recurs que 'ls banys.

L'estancia dins de l' aygua es un dels consols més segurs y primitius.

Un se fica al aygua y sab positivament que al'í hi trobará frescura y alivi.

Lo que no sab es si 'n sortirá.

Perque dels que nedan, alguns s' enfonzan.

Es veritat que al cap de uns quants días tornan á sortir. Pero llavors la oportunitat ja s' ha passat. Y la persona ofegada, també.

¿Estém, sent aixís, condemnats á patir indefectiblement de calor? ¿La frescura es un mito, per nosaltres?

No, senyors. Los barceloníns tenen un gran medi, un recurs infalible per refrescarse.

¿Quín es?

Aquest:

Que no 's cuydin del Ajuntament, que 'l deixin fer, que no fiscalisin las sèvas operacions...

¡Ja 'ls juro jo que si ho fán aixís, estarán ben frescos!

MATÍAS BONAFÉ.

¡UN DURO!

Quan pe'l bell mitj del vasseig vejéu un home jovial, ulls brillosos, pas marcial, dant á sòn cap cert tanteig; ja podéu, sens cap matraca, dir per tot ben alt y clá, que, tot aquell que aixís va, porta un duro á la butxaca.

En cambi, si ab pas calmós, altre 'n veyéu, arrupit, cap ficat, manso, ensopit, que caminant silencios

va amunt y avall d' un carrer
sense dir res á ningú,
podéu tenir per segú
que aquest... no t' cap diner.

Aquesta clara sentència
jo la sé... per experiència.

LL. MILLÀ.

LLIBRES.

HISTORIA DE BARCELONA, por S. SANPERE Y MIQUEL. Difícil jutjar de una publicació per sol's sa primera entrega. Pero quan aquesta 's presenta tan enjoyada com la de la *Historiade Barcelona* del Sr. Sanpere y Miquel, be podém donarli la més cordial benvinguda y recomenarla sense restriccions als lectors amichs de las edicions fetas á tot rumbo. Dita primera entrega continguda dintre de una artística cuberta dibuixada per Pellicer, ofereix un preciós aguafort reproduhint lo quadro de Tusquets: *Disputa del conceller Joan Fivaller ab lo rey* y una portada al cromo en la qual hi figura una cromolitografia representativa del escut de la ciutat. Segueix la dedicatoria de l' obra, adornada ab la reproducció de la estàtua de Santa Eulalia existent en la fatxada gòtica de la casa de la Ciutat y comensa 'l text relatiu á la formació del terreno de Barcelona, precedit de un preciós fris.

De manera que la part artística, á jutjar per la mostra y per la multitud de treballs hermosíssims que t' reunits la casa editora, no deixa res que desitjar, prometentnos las més agradables sorpresas.

En quant al text, es una garantia segura de la seva bondat, la firma del Sr. Sanpere y Miquel, tant competent en aquesta classe de materias, y que sabém que per escriure l' obra present porta fetas las més importants investigacions en los arxius.

L' obra constará de quatre volúms, comprenent los dos primers la historia narrativa de nostra capital, desde la formació del terreno, fins á la clausura de la Exposició Universal, lo tercer las notas criticas y aclaratorias y 'l quart y últim los documents, en sa majoria inédits.

Creyéu destinat aquest llibre á obtenir una gran acceptació, tant més quan lo reparto senmanal dels quaderns, á pesseta cada un, lo fa assequible á totes las fortunas.

Bon Jan qui paga.—Hem rebut un exemplar del idili que ab aquest títol arreglá á la escena catalana lo Sr. Soler de las Casas, y que sigué estrenat ab gran éxit en lo *Teatro Catalá*, á principis de l' última temporada.

Lo *Centre catalá* ha publicat la resposta que segons dictámen de la secció de Foment, ha donat al qüestionari pera la informació pública referent á las obras que convenen efectuar pera la terminació y engrandiment del Port de Barcelona.—Lo quadern va acompanyat de un plano marcant gráficamente las grans reformas qu' en concepte del *Centre catalá* deurían ferse en lo Port pera donarli la importancia que reclama nostra capital.

RATA SABIA.

¡QUÉ BE!

A Delfina.

¡Si lo t'eu rostre
fos com de rosa
rica y hermosa
de un bell jardí
que la rosada
deixa tendreta
y amoroseta
de bon matí!

¡Si tas miradas
fosen activas
y un xich més vivas
de lo que son,
que brillejantas
fesen encendre
lo cor més tendre
de tot lo mon!

¡Si tas paraulas
fosen dulsuras
bellas y puras
del fons del cor;
com perla rica
que ab gentilesa
treu la vivesa
de son tresor!

¡Si fosses noble
franca y bonica!
¡si fosses rica
com en Xifré!

¡si á mí 'm volguesses
y 'ns estimessim!...
y si 'ns caséssim,
¡qué bè! ¡qué bè!

E. CALLS.

PRINCIPAL.

¿Creurían que *España* encare continúa representantse?

Al *Principal* pot dirseli, que qui no treballa sent jove, te de ferho á sas vellesas. Tot l' hivern va estar tancat, y ara al istiu ha de suar per guanyarse las caixaladas.

Per ahir dijous á la tarde estava anunciada la funció en honor y á benefici del eminent Valero.

Sento arribar tart pera donar compte de aquesta solemnitat tributada al més vell y més digne de comiseració dels nostres actors. Celebraré que haja trobat ab ella un consol en tota la extensió de la paraula.

LÍRICH.

Orfeo... Alceste... la Modella... Per ara no sortim d' aquí.

Es á dir, sí: últimament s' ha reforsat l' espectacle ab una mica de pantorrillas. No obstant, *La bella napolitana*, barreja de pessas de música soltas, no ofereix res de particular.

La vigilia de Sant Joan va ferse més, tota vegada que va tirarse un castell de foch.

Me sembla que si 's reforsava l' orquesta y la massa coral y 's millorava la companyia, no sería necessari acudir als balls ni als cohets per atraure concurrència. La música de Gluck ben

ISTIU.

Poca roba, forsa quartos,
fer la siesta vora un riu,
tenir companyia alegre...
¡qu' es bonich aixis l' istiu!

ADOLCS

interpretada té més atractius que las pantorrillas y més forsa que la pólvora.

TÍVOLI.

La sarsuela *La Bruja*, tan ben tallada pèl patró ab que han sigut fetas las obras principals del género, ab sas escenas dramáticas y pintorescas més ó menos verossímils, ab sos tipos cómichs, entreverats ab los serios, ab sa música tan característica, ha tingut aquest any l' éxit de sempre.

Lo públich no 's cansa de aplaudir, demanant cada nit la repetició de la major part dels números de música.

Tots los artistas de la companyia Cereceda s'esmeran en la interpretació de aquesta obra popular, y que p omet serho més de día en día.

NOVEDATS.

Dos nous estrenos.

Lo primer, *Belle Maman*, de Sardou, traduïda al castellá ab lo titol de *Mamá suegra*.

Al veure aquesta producció un se pregunta:

—¿Cóm es possible que aquesta obra haja tirat á París representacions y més representacions, sent l' encant y la delicia d' aquell públich, y que aquí á duras penas pugua sostenirse?

La resposta no es difícil.

Certa classe de produccions en que hi juga, en primer terme, lo que 'ls francesos ne diuen *sprit*, traduïdas perden considerablement, quedant convertidas en una cosa extranya, que s'aparta tant de la bufonada franca com de la comedia finament observada. Originals, distreuhen, entretenen, recrean, fan riure; traduïdas, tenen cert sabor exòtich xocant, al qual no está avesat lo paladar del públich.

Lo millor que pot ferse, en esta classe de produccions, es guardarse de traduhirlas literalment; es preferible refundirlas, acomodaras al gust de la nostra terra... y si aixó no es possible, deixarlas correr.

Lo primer acte es agradable: en lo segón y tercer queda destruhit tot l' efecte que produheix aquell

Veritat es qu' en l' execució s' hi troba á faltar aquella flexibilitat graciosa propia del género, aquell desembrás que solen desplegar los actors francesos, alló que 'n diuen lo *daurat* de la píldora. D' entre 'ls artistas que l' han interpretada, sols devém exceptuar á la Sra. Guerrero, la única que sab lo que fa y dibuixa ab finesa y varietat tots los matisos del personatge que representa.

Lo segón estreno correspón á un drama titulat *La bofetada*.

Lo senyor Mario, aprofitant la circumstancia de trobarse á Barcelona lo Sr. Novo y Colson, autor de l' obra, precipitá l' estreno de aquesta. Y una vegada més se posá de relleu l' antagonisme qu' en materias teatrals existeix entre Madrid y Barcelona.

Lo drama del Sr. Novo sigué á la Cort l' éxit de la temporada, mentres que aquí no ha tingut sinó un éxit relatiu, casi 'n diríam un éxit de galanteria envers l' autor, qual presència en lo teatro anunciavan los cartells. En aquest punt jo crech en la justícia del públich de Barcelona.

Lo drama es flux y sobre tot ve enderrerit. La teologia del honor ja no es, ni pot ser la ciencia del drama modern. ¡Y pensar que tot lo drama s' ha escrit per anar á parar al enaltiment de aquella antiguala coneguda per la *veu de la sanch!*

Hi ha un pare que ha mort á la seva dona, cre-

yentla infiel, y dupta de que 'l fill, un militar pundonorós, siga fil·l seu. Fa una proba suprema: li dona una bofetada... y 'l fill, ab tot y 'ls arranchs del seu caràcter, la reb y no s' hi torna. La veu de la sanch li veda aixecar la mà contra aquell anciá... *luego* aixó demostra qu' es fill de aquell pare. Si no 'n sigues fill, la sanch no li hauria dit res, y hauria respost bravament a aquest agravi.

No vull treure punta cómica á aquest sistema originalíssim de certificar la paternitat á bofetada limpia: no: 'l Sr. Novo ha escrit l' obra en serio, ab molta sinceritat, sufrint una especie de *atavisme*, creyent tal vegada que 'l públich del any 90 té 'ls mateixos gustos y sustenta las mateixas creencias que 'l públich romàntich del any 30. Es una equivocació lamentab'e.

L' obra además ado'eix de certa confusió. Com l' acció principal es pobra, hi ha un principi de segona acció, que queda interrompuda. Molts dels personatjes son borrosos, y 'l mateix llenguatge correcte y castís es poch vibrant y raras vegadas arriba al cor.

Ignoro si l' autor donará la culpa del poch efecte que ha produhit l' obra als actors que la interpretan. A'gún d' ells, com lo pare, necessita més agallas que las que pot treure 'l Sr. Montenegro. Los altres no están tampoch ben bè dintre del sentiment, ni del color dramátich. Tal vegada 'ls actors se disculparán dihent que la producció no té 'l calor de la veritat.

En tot cas, consti una cosa: l' autor té rahó y als actors tampoch los hi falta.

CATALUNYA.

Los que varem veure lo juguet *Los embusteros* en lo Teatro de Novedats, no podem considerarlo com obra nova; per més que molts la prenguessen per tal, dissapte, en la funció que va donarse á benefici del Sr. Palmada.

Passém de llarch, que ja varem parlarne.

Lo verdaderament nou del tot sigué 'l boceto de costúms montanyesas, titulat *La romeria de Miera*. Es una producció de assumpto frivol, escrita ab certa gallardia y exempta totalment de flamenquisme. Per aixó, sens dupte, al veure que 'ls personatjes en lloch de *calanyés* duyan *montera*, y en compte de arrencarse per peteneras, entonavan la música pastoril de las montanyas de Santander, lo públich no va entusiasmarse, ni molt men's.

L' obreta passá.

Passá y res més.

NOU RETIRO.—TEATRO GAYARRE.

L' aconteixement de la senmana ha sigut la representació dels *Hugonots*... una ópera molt gran, dintre de un escenari petit.

L' execució sigué un tant desigual. No obstant deu considerarse en relació á la baratura dels preus d' entrada.

Entre 'ls artistas sobresortí la Srta. Muñoz, encarregada del paper de Valentina.

CIRCO EQUESTRE.

Dimecres debutá 'l Sr. Gómez de Silva.

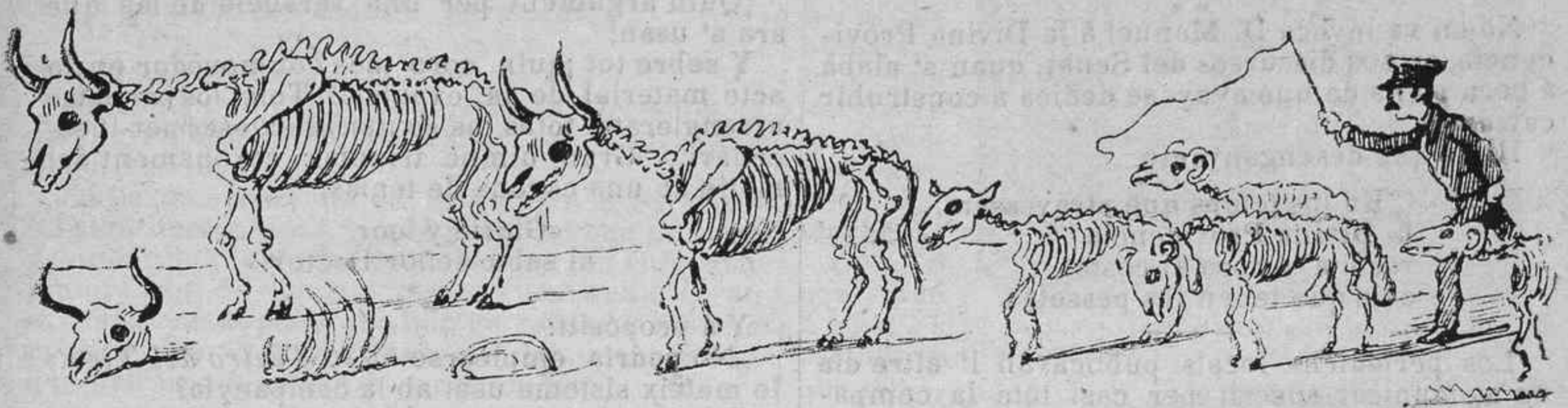
Es á dir: debutaren los sis toros ensinestrats... una corrida compta.

L' espectacle per la seva originalitat sigué molt del gust de la concurrència.

N. N. N.

LA CARN QUE MENJÉM Á BARCELONA.

(DEL NATURAL.)

Mostra dels remats que portan al escorxadó á matar: en lloch de ferne botons, ¡ns endossan per menjar!

LO LLADRE AMABLE.

Aturis, vosté, sen'ó,
y suspengui lo seu viatge;
deixi á terra l' equipatge,
y tan si vol com si no
escóltim ab atenció
dos mots que jo li diré,
avisant'lo, pe' seu nè,
dech dirli que vaig armat.
—Ja l' escolto de bon grat.
—Es molt amable vosté.

Jo soch un pobre infelís,
com vosté ja ho veu, senyor,
tan si fa fret com calor
sempre vaig vestit aixís;
en cambi vosté es telís
perque no li falta ré;
jo crech que m' explico bè,
porto molt bona escopeta.
—¿Vol la clau de la maleta?
—Es molt amable vosté.

Vosté tè grans propietats,
camps y vinyas á dotzenas,
las butxacas sempre plenas,
y per servirlo, criats;
per mí aixó son disbarats
que jamay consentiré,
jo dormo al mitj del carré
y tinch l' arma al punt de dalt.
—Aquí tè 'l mèu capital.
—Es molt amable vosté.

Com visch lluny d' la ciutat
y quasi sempre tot sol,
per més que jo escolti molt
may se l' hora que ha tocat,
y aixó á mí 'm tè disgustat
sense sapiguer perquè;
díguim, ¿cóm ho arreglaré?
¿veu quína arma? e' de valor.
—Tingui 'l mèu rellotje d' or.
—Es molt amable vosté.

Pot anarse'n desseguida
sense pò y ben descansat,
crech que prou l' hi moiestat
encar' que hi obrat ab mida,
y li perdono la vida

perque á mí no m' ha fet re,
per lo tant no hi ha de qué;
vaji, vaji en nom de Dèu.
—Gracias, donchs, salvador mèu.
—Es molt amable vosté.

L. C. CALLICÓ.

¡Y van plovent creus del mérit militar!
Primer van obtenirla l' arcalde y 'l marqués
de Comillas. Després l' han otorgada á n' en
Gassó y Martí y á n' en Juanito Bofill.
¿A qui li toca ara?

Se véu que 'l govern está de bon humor.
Cada día publica 'l cartell de la funció, com la
empresa de qualsevol teatro
Y cada día anuncia lo mateix:
«El divertido sainete: *Los valientes*»

Las Bellas Arts están de pésam.
Dich aixó perque m' han assegurat que l'
Ajuntament ha prés las midas necessarias enca-
minadas á fer desapareixer los dipósits particu-
lars de peix, en los quals, segóns fama, 's com-
pón, s' arregla y fins se pinta 'l peix passat, al
objecte de que aparegui fresch als ulls del com-
prador.

Evitar que 's pinti 'l peix es prestar un atentat
al noble art de la pintura.

Y aixó no pot tolerarse.
Si l' Ajuntament tingués verdader gust pèl cul-
tiu de las Bellas Arts, faría un certámen de pin-
tadors de peix y treballaría perque al que ho fés
millor, se li concedís la creu del mérit marítim.

Sembla que dintre del Panorama de Waterlòo
s' hi han fet obras pera convertir aquell local en
un teatro.

Y sembla que l' Ajuntament ha manat desfer-
las per haverse efectuat sense permís.

Pero ¿quán s' hi jugan que las obras no 's
desfarán?

¡Ni que hi envihin tot lo batalló de municipals
ab los sabres nusos!...

Baixarán los angelets de pedra de la fatxada de

la Catedral y concentrantse en actitud hostil á la porta del Panorama, cridarán:

—¡Waterlòo per D. Manuel Girona!

No en va invoca D. Manuel á la Divina Providencia, en sos discursos del Senat, quan s' alaba á boca plena de que avuy se dedica á construhir catedrals.

Hi ha que desenganyarse.

En los temps que atravessém,
la Divina Providencia
resolta 's posa al costat
dels que tenen las pessetas.

Los periódichs locals publicavan l' altre día un comunicat suscrit per casi tota la companyia de sarsuela del Sr. Cereceda, homes y donas, revelant que tots tenian la tenia.

Pero que gracias als cuydados del Dr. Tal «y después de aplicarles su específico, á las dos horas expu'saron gran cantidad de solitarias con sus correspondientes cabezas, encontrándose ahora

perfectamente, desapareciendo por completo los males que les afligian, quedando enteramente buenas.»

¡Quín argument per una sarsuela de las que ara s' usan!

Y sobre tot ¡quín coro més conmovedor en lo acte material de la expulsió! Tots los artistas arrengrerats: totas las solitarias extesas per l' escenari... Gran himne triunfal: coronament del metje ab una corona de tenias:

«Gloria y loor
al sabio señor Doctor!»

Y á propòsitt:

¿No podría emplearse ab lo *Teatro del Tivolè* lo mateix sistema usat ab la companyia?

Dihém aixó porque ja fa algun temps que aqueix teatro pateix de la *solitaria*.

La nit de Sant Joan, ja cap á la matinada, un venedor de cocas, que havia tingut escassa fortuna, deya:

—Vaja, ja no passa ningú: pleguém.

Y anava estivant lo género sobrer. Un amich s' u va preguntarli:

—Y donchs, ¿ara que 'n faréu de totas aqueixas cocas?

Lo venedor va respondre:

—Aixó ray: las guardaré per l' any vinent.

Cosas de Barcelona.

Han observat alguns curiosos que 'ls días de carreras de caballs son molt menos los carruatjes que assisteixen al Hipódromo que ls que figuran en lo desfile.

¿Y á qué es deguda aquesta extranyesa?

Senzillament, á que molts que tenen cotxe propi ó 'n llogan y 'ls agrada lluhirlo, procuran estolviarse l' préu de entrada, acampan en aquells alrededores, y quan vé l' hora de desfilas, l' hora de lluhir, l' hora de repatallarse y de dir: —«¡Jo també hi era!» s' entremesclan ab los demás carruatjes, y segueixen lo curs, fins á la Gran Vía.

La vanitat queda satisfeta.

¡Y la butxaca tan satisfeta com la vanitat!

Un vehí de Montblanch que no baixa dels setanta anys ha contret matrimoni ab una nena de tretze.

Com lo rector de aquella vila posés algún reparo en enllassar á aque-

¡SÓLS AIXÓ FALTAVA ALS FUMADORS!

«Per la part de Lleyda han sortit en las vinyas unas bestiolas que cargolan los pámpos, dántloshi forma de cigarro.»

(Gacetilla dels diaris locals).

lla parella tan desigual, la boda s' efectuá en lo poble vehí de Vilavert.

May podrá dirse ab més rahó que ara:
—A genivas sense dents, carn tendra.

Noticias artísticas:

Procedent de París ha arribat á Barcelona lo distingit pintor y estimat amich nostre D. Santiago Russinyol.

La llarga estada del Sr. Russinyol á París no ha sigut infructuosa, ja que porta un bon número de quadros y estudis executats en los sitis més pintorescos de aquella capital, los quals serán exposats, no duptant que han de cridar l' atenció pública, com l' han cridada ja dels seus íntims que han tingut ocasió d' examinarlos.

També 's troba á Catalunya lo notable y jove pintor Sr. Pagés Ortiz, pensionat de Roma, que més de una vegada ha honrat las columnas de LA ESQUELLA ab sos hermosos traballs.

També 'l Sr. Pagés porta alguna cosa que ja tindrem ocasió de véurela y pensa endurse'n de Girona, de ahont es fill, alguns estudis que li son necessaris, pera comensar son quadro de últim any de pensió.

Al un y al altre envía l' ESQUELLA DE LA TORRATXA sa més cordial benvinguda.

Per escenas pintorescas á Nimes

Allá tenen un Ajuntament com aquí; pero allá 'ls regidors la donan per barallarse, com aquí solen donarla per unirse, pensant sens dupte que 'ls regidors son com las pomas, que com més apilotadas, menos se 'ls veuhen las taras.

Los regidors de Nimes van armar tal sarracina, que la forsa pública penetrá en lo local y hagué d' expulsarlos.

Més ara vé 'l detall més pintoresch, que relata aixís lo telégrafo ab son lacónich llenguatge:

«Un de aquests, M. Barbey, ha sigut tirat al carrer junt ab lo silló en que 's trobava sentat.»

Si aquí s' usessin ab los regidors los procediments de Nimes, copia exacta dels que vá usar lo general Pavía ab las Corts de 1873, no sería capás ni un batalló de tropa de treure á ningú ab la cadira.

Perque 'ls regidors nostres serían més previsors.

Y clavarían las cadiras á terra

Aquí sería necessari derribar la Casa Gran.

Envihém nostre sentit pésam al distingit periodista D. Antón Feliu y Codina, que ha tingut la inmensa desgracia de perdre á sa estimada y virtuosa mare.

Que la part que ha pres en son dolor tota la premsa local, puga mitigar la pena que ha de haver produhit tan irreparable pérdua, á nostre company y á sa simpática familia.

Los de Madrit s han de donar á coneixer en tot. Ab los diners de la nació fá ja alguns anys que s' está construhint un edifici destinat á Biblioteca y Museos.

Si no han enviat á buscar l' edifici aquest al extranger, no será per falta de ganas, sino per la impossibilitat de transportarlo. Pero en cambi, 'ls accessoris, com per exemple las estátuas y de-

més obras d' escultura que han de adornarlo, s' han confiata exclusivament á artistas extrangers.

Com si aquí no hi hagués escultores, que saben ahont tenen la má dre-

ta. Casualment tenim á Espanya més bons artistas que bons gobernants

Y no obstant, ningú 's recorda d' enviar á buscar ministros al extranger.

Una noticia, encare que incidental, de gran valor, que dona *La Renaixensa*:

«Mientras que las despullas dels prínceps de la casa de Aragó, arrancats de Poblet per la má de la revolució estavan guardats per los canonges en un recó de la Seu, dintre de una caixa de sucre barrejats y confosos, si no recordém mal, ab palla de monjetas. Suposém que hi deuhen ser encare, perque diferentes vegadas nos hem queixat de semblant profanació y sols hem obtingut la callada per contesta.»

Lo que dirán los canonges tarragoníns:

—¿No eran tan demócratas los antichs reys aragonesos? Donchs ¡qué més podían desijir que tenir per sepulcre un caixó de sucre y per llit de mort un jas de palla de monjetas!

Lo cólera no 's desarrolla.

Y á pesar de tot, la comissió oficial que va passar á Pobla de Rugat diu y sosté á peu y á caball que 'ls cassos allí ocorreguts son de *Cólera morbo asiátich*.

Aixó sí: per anar de l' Assia á

TIPOS, per S. Rusiñol.

—¿Jo? ¿jo tornar á ser cotxero del tranvia?
¡Ni 'ls mills!

—¿D' esquilà 'l gos una pesseta?

—Pinto... y pesco ab canya.

—Sembla la mèva, aquella.

—¡Ex! ¡quín ví!

Pobla de Rugat, ningú 's dona compte del itinerari que ha seguit.

Pero no importa: es *assiátich*: ho diu la Comissió, y la Comissió representa la veritat oficial.

Aquest día un metje 'm deya:

—Aixó de que siga *assiátich* jo no ho puch creure de cap manera

—Y donchs—vaig preguntarli—¿segons vosté quin nom ha de donárseli?

Y 'm respongué:

—Lo de cólera morbo *valencià*.

—Pero será parent del *assiátich*.

—Podría ser; pero en tot cas, l' *assiátich* y ell serán parents de lluny... una especie de cosíns *valencians*.

Las víctimas del *Banch Ibèrich*, de que ns ocupavam la senmana passada, en un article que 'ns ha valgut no pocas felicitacions, han sigut absoltes per la secció segona de la Sala de lo criminal de l' Audiencia.

Aquesta vegada 'ls pobres pollastres restan pelats; pero no van á la cassola.

Pelats y tot conservan lo bech, y es d' esperar, ja que no poden recobrar las plumas, que picarán. La justicia 'ls ampara.

Y qui rebi, que xiscli.

Lo marqués de Oloréula, que tant activament havia intervingut en las operaciones del célebre *Banch Ibèrich*, sigué cridat á declarar en l' última vista de que donavam compte; pero no pogué compareixer alegant que 's trobava malalt, prenent las ayguas de la Garriga.

L' endemá de la vista, lo marqués de Oloréula, regressava á Barcelona.

Un accionista plomat deya:

—Senyors: es la primera vegada que sento á dir que las ayguas de la Garriga s' apliquin ab tant éxit á las *enfermetats de la vista*.

Jo no he vist odi més desenfrenat com lo que demostra 'l sabi valencià Sr. Batllés contra 'l Dr. Ferrán.

Vé una comissió de Alcira reclamant los ausilis del Dr. Ferrán, y 'l sabi valencià Sr. Batllés s' hi oposa.

Afortunadament un regidor sabater va alegar la conveniencia de no desairar á una població germana, y la corporació municipal entre un sabater y un *catedrátich*, va posarse tota entera al costat del sabater.

Y ara que 'l Sr. Batllés vaja fent lo tonto. No li faltará may un sabater que li dirá los punts que calsa.

La senmana passada va efectuarse un eclipse de sol. A simple vista 's coneixía. Lo sol estava tot roig.

¡Dimontri de sol! Tant gueto qu' es, apenas la lluna se li posa al davant, tot desseguit *enrajola*.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Es-ti-ma-ci-ó*.
2. ID. 2.ª—*Per-diu*.
3. ANAGRAMA.—*Tara-Rata*.
4. ACENTÍGRAFO.—*Pardo-Perdó*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*El Trapero de Madrid*.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Bartomeu*.
7. CONVERSA.—*Fidel*.
8. GEROGLÍFICH.—*Per cúpulas las iglesias*.

HISTORIA NATURAL. (Dibuixos de Ll. Labarta.)

MUSSOL.

(CONTINUACIÓ.)

LLÍSSARA.

—¡Ay Senyor, quin món! Ja han tocat la rematada... y ningú... ¡Cada día som las mateixas!

—¿Diu que s' acaban los cancanistas? ¿Y aixó, donchs, que no es res?

(Continuará.)

MANUEL ANGELON

¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA

basada en el drama de su mismo título

4.ª edición

Un tomo 8.º con una magnífica cubierta al cromo, Ptas. 3.

Espinas de una flor...

SEGUNDA PARTE DE

¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA

inspirada en el drama de su mismo título

Un tomo en 8.º con preciosa cubierta al cromo, Ptas. 3.

SINGLOTS POÉTICHS

PER

D. SERAFÍ PITARRA

NOVA EDICIÓ DE LUXO

en 8.º ab profusió de ninots

à Ptas. 0'50

La Esquilla de la Torratxa.

La butifarra de la llibertat.

Lo Cantador.

Lo castell dels tres dragons.

¡Cosas del oncle!

Ous del dia.

Las píldoras de Holloway.

Si us plau per forsa.

Un mercat de Calaf.

EMILIA PARDO BAZAN

UNA CRISTIANA

NOVELA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

F. SALAZAR Y QUINTANA

POESIA DEL PORVENIR

con una carta de

D. FRANCISCO PI Y MARGALL

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

ROMANCES

DE

CORTE Y VILLA

por

FRANCISCO CRAS Y ELÍAS

con un prólogo de

FEDERICO SOLER

ILUSTRADOS POR

DIEGUEZ, GOMEZ Y YAZQUEZ

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

Lopez-Editor. Llibreria Espanyola

JOSÉ YXART

EL AÑO PASADO

LETRAS Y ARTES EN BARCELONA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

FREDERICH SOLER (PITARRA)

CUENTOS

DE LA

VORA DEL FOCH

ilustrats per

M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

CUENTOS

DEL AVI

ilustrats per

M. MOLINÉ

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

JULIO CLARETIE

EL HERMOSO

SOLIGNAC

Dos tomos en 8.º, Ptas. 5.

PAUL DE KOCK

Una buena moza

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

HORIZONTAL EXPRES

A Ptas. 0'25

1.º El amante alquilado. Dia aciago.

2.º La del sexto.

EUGENIO ANTONIO FLORES

TRATA

DE

BLANCAS

NOVELA SOCIAL

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

J. MARÍA BARTRINA

ALGO

COLECCION DE POESIAS

ILUSTRADAS POR

J. LUIS PELLICER

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

LA NUVIA.

—Lo vel cau com ha de caure,
tinch ja preparat l' anell,
las flors están á son puesto:
lo demés... que ho fassi ell.

XARADAS.

I.

LO PRIMER DÍA.

L' altre día vaig senti
tot anant en lo tranvia,
com un explicava 'l día
que 's va casar: deya així:

«Després d' haver ben bè estat
tres anys fentme la *santíssima*,
lo día de la Puríssima
va sè 'l día destinat.

Varem quedar que sería
las nou, de casarnos l' hora,
y gracias á la *senyora*
vam casarnos al mitj día,

Lo rector que va *encreuarnos*
hu-tres intencions portava,
puig, quan nos *epistolava*
no feya més que mirarnos.

Quan *prima* esposa fou ja,
la sogra al moment aquell,
li va agafar lo rampe'l
de posarse á somicá.

Jo ana a com es costum,
molt mudat, y tant m' esqueya,
que vaig senti algú que deya:
—«Lo nuvi está fet un *llum*.»

Després varem dirigirnos
á casa d' ella, y allá
vam beure, varem menjá'
y hasta varem . aburrirnos.

Varen servirnos uns plats
que los deixava tothom,
y no era gens estrany, com
qu' era tot *tres-dos-girats*.

Entre 'ls regalos van dar-me
un *tot* de llana de bé
y uns escapularis de
la mare de Dèu del Carme.

A las deu sens més ni més,
ja eram sols y va sè 'l bo
que 'ns vam ficá 'l lit... després...
¡oh! pero, si 'ls hi digués
ja sabrían tant com jo.

J. STARAMSA.

II.

Al *quatre* vaig agafar
un canari cantadó.

Hu-dos, pero quin cantar,
si fins de pit dona 'l dó!

En la escala musical
ma *tercera* trobarás
y *hu-dos-tercera y final*
en la ESQUELLA llegirás.

J. T. ANGUILA.

ENDAVINALLA.

Encar que faltat de brancas
jo só l arbre de la ciencia
per qui contempla áb conciencia
mas fullas negras y blancas.

No soch pí. roure ni acacia...
ni arbre que lo fret despulla,
puig en cayentme una fulla
ja he perdut tota la gracia.

Soch á més de company d' aula,
bó ó dolent segons qui 'm mira,
mon amo séu ab cadira,
jo, fins damunt de la taula.

Y per ff, cosmopolita
sempre he estat, soch y seré;
vull dir, si no m' entens bè,
que á tot arreu donch cullita.

M. M. C.

MUDANSA.

A D.ª Tot Guix — Masnou.
Barcelona, vinticinch
juliol. Li faig saber
que tan *tot* la caló aquí
que casi 'n fa una *tot* massa.

Fins pòr de morir rostit
jo tinch, si aixó continúa,
y crega que ganas tinch
de venir á esta *tot* vila
antes de acabar l' istiu,
quan penso ab los ratos dolsos
que passavam al jardí.

Salut, disposi del sèu
servidor

PEPET DE FIL.

TRENCA-CLOSCAS.

FIDELA AZNAR UCCECIA.

LEON.

Formar ab aquestas llettras lo títul de un drama cas-
tellá.

FRANCHUTI.

CONVERSA.

—¿Vols comprarme una dotzena
de las mitjas que la nena
al colegi ara 'ns ha fet?

—¿Quí vols dir, la Filomena?

—No, la que he dit fa un ratet.

XANIGOTS.

GEROGLÍFICH.

I I T

P E R R O S

T I

SUTERO, FUROR Y C.³

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.